

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 524/2025-69

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],

zastúpených JUDr. Norbertom Kálmánom, Sv. Beňadika 451/30/B, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/43/2023 z 29. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. augusta 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/43/2023 z 29. apríla 2025. Zároveň navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky podali žalobu o určenie vlastníckeho práva k viacerým nehnuteľnostiam v nej špecifikovaným proti žalovaným v I. až IV. rade, pričom svoje vlastnícke právo k nim odvodzovali z pridelovej listiny udelenej ich právnomu predchodcovi. Žalovaní argumentovali, že vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam neprešlo na štát, ďalej že vlastnícke právo k nim prešlo na žalovaného v I. rade a následne žalovanú v III. rade vydržaním, vlastnícke právo žalovaného v II. rade bolo obnovené na základe záznamu v katastri nehnuteľností, ako aj poukazom na to, že v tomto prípade došlo ku kolízii ochrany práv pôvodného vlastníka s ochranou dobrej viery nového nadobúdateľa.

3. Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 9C/133/2012-665 z 5. mája 2020 v jeho prvom a druhom výroku rozhodol o zastavení konania proti žalovaným v I. a II. rade, tretím výrokom určil, že porúčiteľ bol vlastníkom v ňom špecifikovaných nehnuteľností, štvrtým výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol, piatym výrokom žalovanému v II. rade priznal náhradu trov konania proti

sťažovateľkám v rozsahu 100 % a šiestym výrokom sťažovateľkám priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v I., III. a IV. rade spoločne a nerozdielne.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie sťažovateľky a žalovaní v I., III. a IV. rade. Krajský súd v Nitre v rozhodnutí sp. zn. 9Co/139/2020 z 12. mája 2022 prvým výrokom v napadnutom treťom vyhovujúcom výroku týkajúcom sa určenia vlastníckeho práva k jednej zo špecifikovaných nehnuteľností a v šiestom výroku o náhrade trov konania sťažovateľkám rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Druhým výrokom potvrdil vo zvyšnej časti napadnuté výroky rozsudku okresného súdu (tretí výrok v zostávajúcej časti, prvý výrok o zastavení konania proti žalovanému v I. rade a piaty výrok o náhrade trov konania žalovaného v II. rade). Zároveň krajský súd tretím výrokom svojho rozsudku žalovanému v II. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

5. Proti druhému výroku rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil tretí výrok rozsudku okresného súdu v jeho zostávajúcej časti vo veci samej, podala dovolanie žalovaná v III. rade a toto odôvodnila § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Najvyšší súd rozsudok krajského súdu v napadnutom potvrdzujúcom výroku vo veci samej a rozsudok okresného súdu v časti vyhovujúcej žalobe a v časti trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

6. Sťažovateľky namietajú, že k porušeniu nimi označených práv došlo tým, že:

a) Najvyšší súd posúdil poznámku č. B15 v tej istej pozemkovoknižnej vložke [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] v bode 46 odôvodnenia napadnutého uznesenia úplne odlišne než vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí vo veci sp. zn. 1 Cdo 106/2023 bez riadneho vysporiadania sa s ním. Napadnuté uznesenie iba paušálne poukazuje na rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo 84/2010, ktoré ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu označila za nepoužiteľné v obdobných prípadoch. V tejto súvislosti poukazujú na to, že už v čase rozhodovania najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2Cdo 165/2021, v ktorej rozhodoval o nehnuteľnostiach pôvodne zapísaných v pozemkovoknižnej vložke č. 103 pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ], bolo rozhodnuté na základe predchádzajúcich rozhodnutí najvyššieho súdu, tzn. ustálenej judikatúry (napr. uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/169/2020 z 28. októbra 2020). Napadnuté uznesenie je preto nepredvídateľné a nezákonné.

b) Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení odvolal na rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo 84/2010 tam, kde jeho použitie rozhodovacia prax vylučovala, ale v časti náležitostí výmerov o prúdele pôdy sa týmto rozhodnutím napriek jeho všeobecnej akceptácii o tejto otázke neriadil.

c) S poukazom na právne závery rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1Cdo 106/2023 (bod 15.8), ako aj rozsudku sp. zn. 5Cdo 157/2007 zo 14. októbra 2008 sťažovateľky uviedli, že podľa nich z odôvodnenia bodov 47 a 48 napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd vyžaduje od súdov nižšej inštancie, ako aj strán sporu vykonanie dokazovania v smere, v ktorom je vylúčené, aby vec hodnotili, a navyše o okolnostiach s vecou nesúvisiacich.

d) V časti bodu 49 napadnutého uznesenia týkajúceho sa nedostatkov listiny o identifikácii parciel je napadnuté uznesenie arbitrárne, pretože v tejto časti sťažovateľky nepodali odvolanie, a preto uvedená argumentácia nemohla byť ani predmetom dovolacích námietok.

e) Chyby vedenia súdneho spisu kritizované najvyšším súdom v bodoch 50 a 51 napadnutého uznesenia nemôžu byť dôvodom na zrušenie inak správneho rozhodnutia.

f) Najvyšší súd v bode 51 napadnutého uznesenia priam navádza súdy nižšej inštancie, aby konali v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov aj právnym názorom vysloveným v náleze ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 295/2012, podľa ktorého podanie určovacej žaloby nemožno považovať za obchádzanie reštitučného zákonodarstva, ale iba za využitie zákonom ponúkanej možnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva procesne akceptovateľným spôsobom.

g) Právnym názorom uvedeným v bode 51 napadnutého uznesenia sa najvyšší súd odklonil aj od ustáleného právneho názoru (v tejto súvislosti poukázal napr. na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/64/2018 z 31. marca 2020, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 106/2023 z 23. júla 2024), podľa ktorého musí dobrá viera nadobúdateľa všeobecne požívať rovnakú ochranu ako vlastnícke právo pôvodného vlastníka alebo ostatného vlastníka zapísaného v katastri nehnuteľností.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Sťažovateľky argumentujú, že k porušeniu nimi označených práv došlo v dôsledku toho, že najvyšší súd nezohľadnil skoršie rozhodnutia iných senátov tohto súdu a v ich veci rozhodol o rovnakej otázke inak, a to bez toho, aby v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol dôvody, pre ktoré sa od skorších rozhodnutí odchýlil, čím sa dopustil jurisdikčnej svojvôle a arbitrárnosti s priamym dopadom na ich základné práva a slobody.

8. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) je možné vyvodiť limity povinnosti súdu odôvodniť súdne rozhodnutie a tomu korešpondujúceho práva na odôvodnenie rozhodnutia. Toto právo nie je absolútne, to znamená, že súdny orgán nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (rozsudok Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61, podobne rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999, č. 30544/96, § 26, rozsudok Perez v. Francúzsko z 12. 2. 1994, č. 47287/99, § 81). Rozsah povinnosti odôvodniť rozhodnutie sa môže líšiť podľa povahy rozhodnutia a je možné ju posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91, § 30; rozsudok Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18064/91, § 28, rozsudok Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, č. 21522/93, § 43).

9. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu má kasačný charakter, teda došlo ním k zrušeniu rozsudku krajského súdu, ktorému bola vec vrátená späť

na ďalšie konanie, ako aj zrušeniu rozsudku okresného súdu a konanie vo veci samej právoplatne nie je ukončené. Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sú „výsledkové“ práva, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov. Ústavný súd overuje, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred samotným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe (IV. ÚS 322/09).

11. Na účely preverenia, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu výrazným a nezvratným spôsobom zasiahlo do označených práv sťažovateľiek, resp. či výsledok prezentujúci týmto rozhodnutím je konečný a nemožno ho v ďalšom procesnom postupe korigovať, sa ústavný súd oboznámil s jeho obsahom v kontexte sťažovateľkami predloženej argumentácie.

12. Najvyšší súd napadnutým uznesením považoval za dôvodné dovolanie podľa dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Vyslovil, že v preskúvanom konaní je potrebné posúdiť, či posudzované listinné dôkazy spĺňajú náležitosti právoplatného správneho rozhodnutia, ďalej či boli vydané príslušným správnym orgánom v súlade s v danom čase platnou legislatívou a v súlade s ňou aj nadobudli právoplatnosť. Poukázal aj na posúdenie listiny týkajúcej sa identifikácie parciel okresným súdom, pri ktorom tento súd nezohľadnil, že táto listina je bez úradnej pečiatky a bola predložená vo fotokópii bez úradného osvedčenia. Z odôvodnenia krajského súdu nie je podľa najvyššieho súdu zrejmé, na základe akých dôkazov dospel tento súd k záveru o odčlenení jednej zo sporných parciel. Ďalej najvyšší súd vyčítal krajskému súdu aj odvolávanie sa na listiny, ktoré nie sú v spise v tejto veci riadne zažurnalizované. Rozsudok krajského súdu je podľa najvyššieho súdu poznačený aj nedostatočným odôvodnením súdu k otázke uplatneného reštitučného nároku a posúdenie tohto nároku môže mať význam následne aj z hľadiska posúdenia dobrej viery sťažovateľiek a aktuálneho nadobúdateľa. Za predčasné preto najvyšší súd považoval i závery krajského súdu o zápise vlastníctva žalovaného v II. rade.

13. Najvyšší súd sa len okrajovo vyjadril aj k v dovolaní nastolenej právnej otázke, ktorú označil za formulovanú všeobecne bez bližšieho kontextu s prejednávanej prípadom. Táto právna otázka podľa najvyššieho súdu viaže právny následok na splnenie predpokladu, ktorý závisí od výsledkov vykonaného dokazovania, a preto vzhľadom na zistenú dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je v aktuálnom štádiu preskúvaného konania akademická.

14. Uvedené závery najvyššieho súdu nenapĺňujú požiadavku výrazného, resp. nezvratného zásahu do sťažovateľkami označených základných práv. Najvyšší súd nevyslovil záväzný právny názor ani

nerozhodol s konečnou platnosťou, čo sa týka nejakej parciálnej otázky týkajúcej sa konania, poukázal na nedostatok dôvodov rozsudku krajského súdu, v ktorých by sa vysporiadal s v odvolacom konaní predloženou relevantnou argumentáciou, ktoré ho viedli k záveru o nutnosti zrušenia tohto rozhodnutia. Na základe uvedených záverov ústavný súd konštatuje, že nenašiel žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

15. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

16. Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu